

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. In quænam quantitate sumenda sunt prouisiones cambiorum? Ex p. 1.
tr. 8. res. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

§.1. **A**liqui negant, sed immerito: nam rationes excusantes supradictum cambium inter mercatores, excusant etiam illud & inter personas priuatas, dummodò habeant aliam pecuniam apud se: utrobique enim soluitur cambium per instorem, qui vicem gerit campforis, & campfarij & apud ipsum dicitur pecunia virtualiter, & creditò esse, & sic vtriusque munus conuenienter exercet. Ceteras rationes inuenies apud Nald. in *summ. verb. Cambium, n. 6. & seq.* qui in terminis latè docet hanc sententiam.

2. Sed, an supradictæ personæ possint continuare tale cambium, dubitat Filliucius *tom. 1. tract. 35. part. 2. c. 10. n. 471.* quia non possunt, vt mercatores, esse moraliter certi tantumdem lucri ipsi cessaturum ex mora: quia, videlicet, eandem pecuniã ad cambia exponerent. Sed Naldus *vbi supra*, docet etiam recambia in supradictis personis esse licita: & opinio Filliucij procederet, si recambium esset licitum, solum ratione lucri cessantis; & non, quia est nouus contractus emptionis, & venditionis, vt videbis *infra in Refol. 5.*

Quæ hic est
infra Ref. 6.

RESOL. IV.

An Agens, seu Respondens in supradicto cambio debeat esse Mercator, seu persona diues? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 3.

§.1. **R**espondeo negatiuè: potest enim esse qualibet persona, licet sit pauperrima, dummodò substantialia supradicti cambij efficiat, litterasque mittat, & alia necessaria faciat. Ita Anton. Saluatore in *tract. de continuat. cambiorum, p. 5. n. 25.*

RESOL. V.

An cambium dictum con la Ricorsa, de quo dictum est supra in Ref. 1. differat ab illo, quod vulgo dicitur con le continuationi? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 4.

§.1. **R**espondeo, non differre substantialiter, sed solum accidentaliter: nam cambium continuationum reducitur ad duas personas; cambium verò recursæ ad tres, nempe, qui dat pecunias, qui illas recipit, & exactor, seu institor, qui in nundinis soluit, & exigit pecunias: in cæteris verò conueniunt; nam recambia, seu cæbia continuationum, non sunt nisi cambia reiterata, seu nouæ emptiones, & venditiones; sub iisdem tamen iustitiæ regulis, quæ necessariae sunt pro cambio recursæ. Et ita docet Antonius Saluatore *tr. de contin. camb. in pralud. n. 4. & 5.* & Filliucius *to. 2. tr. 35. p. 2. c. 11. n. 489.*

RESOL. VI.

An dicta continuationes, seu recambia, sint licita ratione tantum lucri cessantis, vel damni emergentis? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 5.

Sup. hoc sup.
in Ref. 1. §.
vt. lege eius
doctrinam.

§.1. **A**firmatiuè respondet Lessius *lib. 2. c. 23. dub. 9. n. 82.* & post illum Salas *tr. de camb. dub. 22. n. 1.* Filliucius *tom. 1. tract. 35. part. 2. c. 10. n. 471.* & ideò asserunt, quòd campfor non potest pacisci cum campfario, vt si elapso termino non soluerit, teneatur eandem summam accipere ad recambium, & illud continuare; nisi certò constet, tantum lucri illum ex illa summa amissurum, quantum ex recambio perciperet, & campfarium nolle aliter compensare lucrum cessans, vel damnum emergens.

2. Sed his non obstantibus, putat Scortia in *Bull. Pont. epist. 107. theor. 289.* cambium esse nouam emptionem, & venditionem vnde ipse sic ait. [Recambium est

iteratum cambium, procedens ab antecedenti, cum eodem debitore, aucta forte ex lucro præcedenti; quod, nisi vitietur aliunde, est pariter licitum: ita vt etiam ex prioris cambij lucro, possit lucrum in cambio, tam prima, quam aliis vicibus iuste, & legitime capi; quia semper est emptio, & venditio scutorum de marca, tanquã mercis, dicique non debet interesse alterius interesse; sed lucrum capitalis, seu fortis, conuerso iam priori lucro superioris cambij in partem fortis, non secus ac reliqua fors lucri facta ex cambiis realibus factis cum aliis campfariis. Cum igitur recambium nihil aliud sit, quam nouum reale cambium alterius summæ pecuniarum, alterius lucri diuersi temporis, virtute nouarum litterarum, pretio legitime composito, & debitis circumstantiis; vt licitum fuit primum eisdem circumstantiis factum, ita licitum erit hoc secundum, quod recambium appellamus, siue fiat cum recurfa, siue absque ea, v. g. medio proprio Procuratore, certum est, semper in recambio extingui realiter per acceptationem litterarum, & solutionem realem, seu virtuale cambium præcedens, siue fiat cum noua persona, vt puta si creditor alias cambij litteras acceptet à debitore sui debitoris, siue cum eodem priore debitore; vnde etiam posteriores nouæ litteræ cambij, priores extingunt. Ita Scortia, *vbi supra*. Quòd autem cambium sit emptio, & venditio, docet etiam Bonifignius *tr. de camb. c. 7. n. 23.* Scaccia *de commer. §. 1. q. 4. n. 21.* & alij penes ipsum: & sic supradictæ continuationes, siue cambia, non solum iustificatur ratione lucri cessantis; sed etiam ratione emptionis, & venditionis. Sed aliqua dicenda sunt circa prouisiones supradicti cambij.

Sup. lib. 1.
not. p. 2.
ta.

RESOL. VII.

In quam quantitate sumenda sunt prouisiones cambiorum? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 6.

§.1. **E**x inueterata, & immemoriali inter mercatores consuetudine pro prouisione cambij, debetur tertia pars scuti pro singulis centenariis scutis, secundum pecuniam, de qua soluitur cambium, seu efficitur assignatio. Ita Bonifignius *de cambiis, c. 7.* Romuald. *Coli de Cambiis, c. 21.* Scaccia *de commer. §. 3. gloss. 3. num. 12.* Scortia in *Bull. Pont. epist. 107. theor. 291.* Filliucius *to. 2. tract. 33. p. 2. c. 10. n. 475.* & alij penes ipsos.

RESOL. VIII.

An dicta quantitas tertia partis scuti pro centenariis sit iusta, etiam in prouisionibus, quæ summam in recambiis, & continuationibus? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 7.

§.1. **H**æc questio est multum difficilis, & hinc opus, hic labor est. Aliqui affirmatiuè respondent: quia in omnibus mundi nundinis recipitur integra tertia pars vnus scuti aurei pro centenariis, etiam pro prouisionibus recambiorum, & continuationum. Ergo dictæ prouisiones sic integræ receptæ sunt iustæ. Probo consequentiam: nam, vt bene aduertit Bonifignius *tr. de camb. c. 7. n. 23.* de iustitia, vel iniustitia quantitatis prouisionum standum est communi arbitrio mercatorum; sed, vt dictum est, communiter omnes mercatores ex inueterata consuetudine recipiunt prouisiones, modo supradicto. Ergo minime de eorum iustitia dubitandum est.

2. Sed non desunt contrarij sentientes: nam prouisiones debentur pro labore, vt notat in specie Romuald. *Coli tr. de camb. c. 21.* at in recambiis, & continuationibus, non est idem labor, vt in cambiis realibus; ergo, & c. & ideò Malder. in *2. 2. tr. 5. c. 4. dub. 7.* putat, quòd in recambiis prouisiones vix iustè integræ accipiuntur, eò quòd facilius, & securius eadè cæbia continantur, quã noua in eatur.
3. Possent